

หัวข้อวิจัย	การพัฒนารูปแบบจากห้องสมุดสู่ศูนย์กลางความรู้
ผู้ดำเนินการวิจัย	นางสาวอาภาภรณ์ อังสาชน และคณะ
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อัมรงค์ อุดมไพจิตรกุล
หน่วยงาน	หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปีงบประมาณ	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบของศูนย์กลางความรู้ ในด้านทรัพยากรสารสนเทศ การบริการสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ 2) พัฒนางค์ความรู้ ในการพัฒนาแบบศูนย์กลางความรู้ สำหรับสร้างต้นแบบศูนย์กลางความรู้ 3) ศึกษาการใช้ศูนย์กลางความรู้ ทั้งด้านองค์ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร/สารสนเทศ สำหรับใช้ในการดำรงชีวิต และ 4) เพื่อผลิตสื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับเผยแพร่รูปแบบของศูนย์กลางความรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถาบันบริการสารสนเทศ อาจารย์ที่สอนทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย เพื่อให้ได้รูปแบบของศูนย์กลางความรู้ และนำไปทดลองใช้จริงที่ศูนย์การเรียนรู้วังจันทร์เกษม จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาจัดระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำข้อคิดเห็นที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาแบบของศูนย์กลางความรู้ให้เหมาะสม

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบของศูนย์กลางความรู้ประกอบด้วยนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบของศูนย์กลางความรู้ ซึ่งได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ เทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ กิจกรรม รวมทั้งบุคลากร โดยนำหลักการจัดการความรู้ มาใช้ในการพัฒนาศูนย์กลางความรู้ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน นอกจากนั้นยังนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างศูนย์กลางความรู้ ในรูปแบบของเว็บไซต์ (<http://www.siamkc.org>) เพื่อให้บริการความรู้ เผยแพร่ความรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้ของคนในชุมชน ซึ่งศูนย์กลางความรู้ อาจจะเป็นสถานที่ที่สร้างขึ้นใหม่ หรือพัฒนาจาก

ห้องสมุดเดิม หรืออาจจะดำเนินการผ่านทางเว็บไซต์ โดยไม่จำเป็นต้องมีสถานที่ก็ได้ ซึ่งผู้ใช้สามารถเข้ามาใช้บริการได้ทุกที่ทุกเวลา

รูปแบบของศูนย์กลางความรู้ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่นี้ชื่อว่า “CAP-SMART Model” ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างห้องสมุดกับชุมชน ผ่านกิจกรรมต่างๆ ในศูนย์กลางความรู้ ที่เพิ่มเติมขึ้นมานอกเหนือจากบริการหลักของห้องสมุดที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อรองรับรูปแบบการศึกษาหาความรู้ของชุมชน โดยในการสร้างศูนย์กลางความรู้ตามรูปแบบที่ได้วิสัยมานั้น ควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล อย่างจริงจังเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางด้านการประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิต และทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้มากขึ้น

Research Title	The transformation of library into knowledge center
Researchers	Miss Arpaporn Angsachon and others
Research Consultant	Assoc. Prof. Dr. Tumrong Udompijikul
Organization	Library and Information Science Curriculum, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit Rajabhat University
Fiscal Year	2007

ABSTRACT

The purposes of this research are 1) to study the model of knowledge center focusing on information resources, services, information technology, materials and place; 2) to develop the model for knowledge center development; 3) to study the use of knowledge center as the source of knowledge and useful information for daily life, and 4) to produce documents, printed materials, audio-visual media, and electronic media for the promotion of the knowledge center model.

The tools for data collection are an in-depth interview form and questionnaires which were used in order to collect data from 3 focus groups. The focus groups consist of the management of information resource centers, library and information science teachers, and experts in related field.

This research uses Delphi technique in data analysis to develop a model for knowledge center. The model has been tested at Chandrakasem Learning Center, Ministry of Education. After the pilot test, a focus group interview has been conducted to gather comments and suggestions from the experts in the field. The comments will be used for improving and developing the model.

The results of this research are as follows: the knowledge center model must have clear policies and objectives. Each knowledge center should have such key components as information resources, services, technology, materials and location, activities, and human resource, and should apply the principle of knowledge

management in managing the center to support life-long learning in the community. Moreover, the knowledge center should also use information technology as a tool to create the virtual knowledge center via web site for serving, disseminating, and exchanging knowledge and information among people in the community. Regarding the location of the knowledge center, it can be newly established or developed from existing library. Alternatively, it can also be a virtual center which allows people to research on information anywhere, anytime through the use of a web site.

The developed model is called “CAP-SMART Model”. Besides from being a source of information, the knowledge center should also organize various kinds of edutainment activities to encourage life-long learning and foster intimate relationship between the knowledge center and people in the community. In doing so, the public organizations, particularly the local administration organizations and governing municipalities should support the center in terms of budget and policy, in order to encourage life-long learning in the community, leading to the development of vocational skills, life quality improvement, and the promotion of the learning society.